

Σὺν Θεῷ.

1618, 17

19

DE

EMPTIONE
VENDITIONE

DISPUTATIO,

QVAM

Authoritate & permissu Nobilissimi ac Amplissimi
Ictorum Ordinis in Celeber. ac Illustri Salanâ,

PRÆSIDE

Dn. EMMERICO Pfefferkorn
CRUCISB: TYRIGETA,

Amice examinationi subjiciet

LAURENTIUS HELMSTORFFIUS,
Mülhusio-Thuringus.

Ad diem 30. Julii, horis & loco destinatis.

J E N Æ

EX OFFICINA TYPOGRAPH. JOHANNIS
BEITHMANNI,

ANNO cl^o l^o c^o xviii.

VIRIS

*Nobilitatis laude conspicuis, Magnificis,
Ampliss. Consultiss. multarumq; rerum longo
ac diuturno usu experientissimis,*

Dn. JUSTO von Helmstorff J. U. D.
& Comiti Palatino, nec non Reverendis. ac
Potentiss. Electoris Moguntinensis Consiliario
intimo, & Scabinatus, qui est Erffordiae,
Assessori laudatissimo;

Dn. CHRISTOPHORO KUNEMUN-
DO, Liberæ ac Imperialis Mülhusinæ civitatis
Consuli meritissimo, & Jcto celeberrimo,

Dn. CHRISTIANO OHEMIO J. U. D.
& ejusdem civitatis Mülhusinæ
Senatori dignissimo,

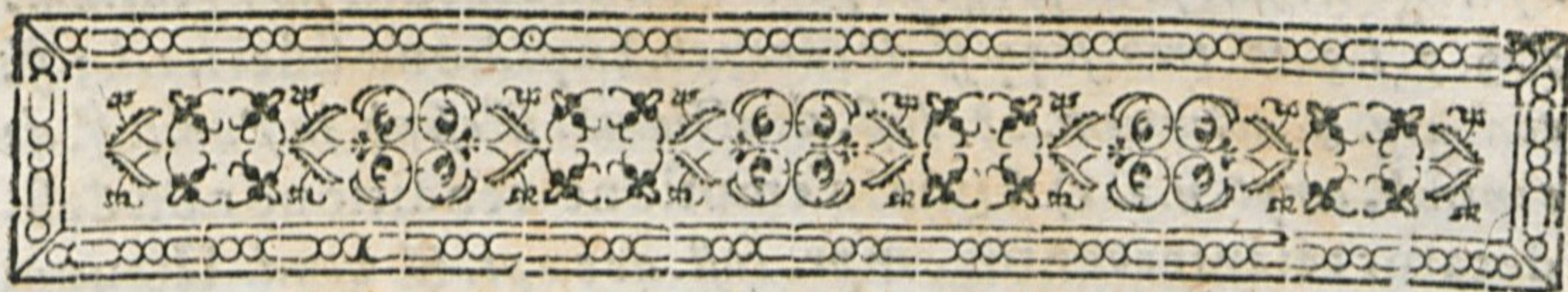
*Mecænatibus, Favitoribus, Amicis,
& Cognatis suis omni observantiæ
cultu suspiciendis,*

Hoc exercitium Juridicum

*In debita observantiæ & incepti
studii testimonium*

D. D. & O.

Laurentius Helmstorffius, Resp.

THESIS I.

*Emptio-venditio a est contractus
b ex consensu c de re certo precio
habenda d.*

a) Qui contractus unus est, arg. eorum, quæ tradit Treutl. 1. disp. 29. tb. 1. lit. a. in fin. unde rectè distinguitur inter confi-

derationem emptionis-venditionis correlativam, & rerum, atque personarum, quæ in se distinctæ sunt & subiecto differunt. Qui enim rem tradit, venditor; qui precium dat, emptor dicitur, licet nõ negetur emendi verbum poni interdum pro vendendi l. un. C. si serv. extr. se emi mand. l. 7. §. 4. ff. pro empt. & contra verbum vendendi pro emendi l. 34. ff. de contrab. empt. quemadmodum etiam nomina actionum empti & venditi inter se confunduntur, ut in l. Julianus. 13. §. si Procurator. in fin. ff. de act. empt. l. sed hoc 26. ff. de evict. l. in conventionem. C. de pact. Robert. 1. animad. 8. Vult. 1. J. R. 35. n. 5. Diss. Cujac. 9. obs. 15. Emptio-venditio v. ad ll. 12. tabb. relata, omnem alienationem earum rerum, quæ sunt in commercio, complectitur l. 29. §. 1. ff. de stat. lib. non quidem vi ac proprietate sua, arg. l. 1. ff. de contrab. empt. l. 1. §. ult. l. 7. §. 1. ff. de pact. l. 1. in pr. ff. de rer. permut. sed vel ob intentionem legislatorum, qui sæpè solebant præcipuam aliquam speciem ponere, ut in reliquis speciebus, in quibus diversitatis ratio nulla appareret, idem jus esse subindicarent, Bronchorst. 2. ass. 61. vel ideò, quod olim omnis alienatio per imaginariam venditionem, quæ per æs & libram fiebat, celebraretur, §. 6. ibiq. Theoph. Inst. quib. mod. patr. pot. solv. §. sed ut 1. Inst. de testam. ord. Treutler. 1. disp. 28. tb. 1. lit. b. Mejer. ad tit. ff. de contrab. empt. tb. 2. b) jurisgentium l. 1. in fin ff. d. tit.

A 2

l. juris-

l. jurisgentium. 7. in pr. ff. de pact. nominatus d. l. jurisgentium. 7. §. 7. l. 3. & trib. seqq. ff. de contrab. empt. bonæ fidei l. 1. l. 3. ff. eod. arg. §. actionum. 28. Inst. de actionib. Wesenb. in Parnt. ff. de contrab. empt. n. 2. c) Quia in emptione-venditione non desideratur rei interventus, *in pr. Inst. de empt. & vend. Utcunq;* enim merx tradita non est, nec precium numeratum, si tamen utrinque conventum est, nascitur statim obligatio, & alter alteri obligatur naturaliter & civiliter, primum venditor, ut rem venditam tradat emptori, deinde emptor, ut numeret venditori precium, *Myns. ad d. pr. nu. 6. d) l. 2. §. sine precio. 1. ff. de contrab. empt. l. 8. ff. de pericul. & commod. rei. vend. l. 8. ff. de evict. Vult. 1. J. R. 35.*

T H E S I S I I.

Causa efficiens remota emptionis - venditionis est jusgentium a: proxima consensus sive voluntas emendi & vendendi b eorum, qui emere & vendere possunt c.

*a) l. 1. §. est autem. 2. ff. de contrab. empt. l. 5. ff. de J. & J. l. 7. in pr. & §. 1. ff. de pact. §. sed jus. 2. Inst. de jur. nat. gent. & civ. Origo liquidem ejus à permutatione, in specie sic dicta, cœpit. Olim enim non ita erat nummus, neque aliud merx aliud precium vocabatur, sed unusquisque secundum necessitatem temporum ac rerum utilibus inutilia permutabat: Verùm quia nec semper, nec facilè concurrebat, hoc est, usu-veniebat, ut cum tu haberes, quod ego desiderarem, mihi invicem præstò esset, quod tu accipere velles, neque res hinc inde extarent æqualis precii & proportionis, sine quâ æqualitate rerum permutatio constitui nequit, necessum fuit inveniri medium, quod vice rerum esset, & quædam quasi mensura & ponderatio, quæ pro varietate posset & augeri & minui, *Aristot. 1. Polit. 6. & 5. Ethic. 5.* Electa est igitur materia, cujus publica ac perpetua æstimatio difficultatibus permutationum æqualitate quantitatis subveniret, eaque materia, formâ publicâ percussa, usum dominiumque non tam ex
substantia,*

substantia, hoc est materia, quàm ex quantitate, hoc est, æstimatione quantitatis & forma præberet, nec ultra merx utrumque, sed alterum precium vocaretur *l. 1. in pr. & ibi Wesenb. in Parat. n. 3. ff. de contrab. empt. b) l. 1. §. 2. l. 9. ff. eod. in princ. Inst. de empt. & vend. r. t. Inst. de oblig. ex consens. Myns. ad d. pr. Inst. de empt. & vend. nu. 7. c) ubi sciendum, cum emptio-venditio sit ex genere permissorum, omnibus eam contrahere licere, nisi expressè reperiantur prohibiti, arg. *l. 28. §. 2. ff. ex quib. caus. major. l. 43. §. 1. ff. de procurat. l. 1. §. 1. ff. de testib. Mejer. ad tit. ff. de contrab. empt. tb. 7. vel natura, ut infans, furiosus, & similes l. 2. C. d. t. l. 2. §. 16 ff. pro empt. l. 40. ff. de R. J. vel lege, ut pater & filius l. 2. ff. de contrab. empt. nisi in castrensi peculio, ubi filiusfam. pro patrefam. habetur, d. l. 2. & ibi Gothofr. in not. l. 2. ff. de Scto Macedon. & in adventitio, cujus ususfr. patri non acquiritur, l. ult. §. 5. vers. filius autem. C. de bon. quæ lib. tutor & pupillus l. 34. §. fin. ff. de contrab. empt. nisi juxta l. 5. C. eod. l. 5. §. 2. & 4. ff. de auctor. tutor. medicus & ægrotus tempore morbi l. 3. ff. de extraord. cognit. l. 9. C. de profess. & medic. Treut. 1. disp. 28. tb. 3.**

T H E S I S I I I .

Merx a sunt omnes res, quæ in commercio hominum existunt b, non tantùm corporales, sed & incorporales c, etiam universales d, futuræ e, alienæ f, & quidem unà cum suis accessionibus g, ita ut transferatur in emptorem causa dominii & vacua possessio h.

a) Mercis vocab. duobus modis accipitur, angustè pro re duntaxat mobili l. mercis 66. ff. de V. S. exclusis etiam mancipiis l. 207. ff. eod. & latè pro re quacunque venali, ut in l. 1. in pr. ff. de contrab. empt. l. 1. in pr. ff. de rer. permut. Gædd. ad d. l. mercis 66. nu. 4. & 5. b) l. si in emtione 34. §. omnium. 1. ff. de contrab. empt. l. ult. C. de reb. alien. non alienand. Nam quæ extra commercium sunt, earum nulla venditio, ut sunt res sa-

cræ, religiosæ, publicæ, liber homo, l. 6. in pr. l. 22. l. 24. l. 34.
 §. 2. l. 51. l. 70. ff. de contrab. empt. arg. §. nullius. 7. Inst. de rer.
 div. l. 1. in pr. l. 6. §. 2. ff. eo. nisi ab ignorante emanatur, quo ca-
 su in hoc duntaxat valet harum rerum venditio, ut habeat
 actionem deceptus emptor l. 4. l. 34. §. 2. l. 70. l. qui officii 62.
 ff. de contrab. empt. Wesenbec. in Parat. ff. eod. num. 7. c) Ut
 nomina & actiones, etiam invitis & ignorantibus debitori-
 bus, l. 3. C. de hered. vel action. vendit. sive realis sive perso-
 nalis actio sit l. fin. C. eod. sive purè sive sub conditione de-
 beatur, l. 17. ff. eod. modò fiat ante litis contestationem, cum
 rei litigiosæ nulla sit venditio, l. 2. l. fin. auth. litigiosa. & auth.
 nunci heres. C. de litigios. gl. in c. sapè extr. de restit. Myns. 1. obs.
 55. & debitor certus sit, etsi non locuples l. 1. C. de novat. l. si
 nomen. 4. ff. de hered. vel act. vend. Wesenb. in Parat. ff. eod. n. 6.
 Treutl. 1. disp. 28. th. 4. lit. b. d) ut hereditates l. 1. & passim ff.
 de hered. vel act. vend. & factâ traditione earum dominium,
 cum omnibus commodis & incommodis transit, l. 2. §. 9 ff.
 eod. l. 6. C. eod. modò defunctus sit is, cujus fuit, cum viven-
 tis nulla intelligatur hereditas l. 1. ff. d. t. & ibi Wesenb. in
 Parat. numer. 2. Utrum autem in hereditate vendita ea
 quantitas spectetur, quæ fuit mortis tempore, an ea, quæ
 fuit, cum hereditas adiretur, an ea, quæ fuit, cum here-
 ditas venundaretur, quæstionis est? Verius est hoc esse ser-
 vandum, quod actum est. Plerunque autem hoc agi vide-
 tur, ut, quod ex hereditate pervenit, in id tempus, quo ven-
 ditio fit, id videatur venisse, l. 2. §. 1. ff. de hered. vel act. vend.
 e) ut fructus & animalium foetus l. 8. in pr. l. 78. §. ult. l. 80.
 §. 2. ff. de contrab. empt. Spes quoque & qs. alea instar rei cu-
 jusdam emi-vendi potest, quod fit in emptione captus pi-
 scium, avium, missilium, quibus casibus, etiamsi nihil in-
 terciderit, subsistit emptio l. 8. §. 1. ff. eod. l. 11. §. ult. l. si actum
 12. ff. de act. empt. l. 7. l. 11. ff. de hered. vel act. vend. Wesenb. in
 Parat. ff. de contrab. empt. Mejer. ad d. tit. th. 67. in fin. f) l. 28.
 ff. eod. l. 11. §. 2. ff. de act. empt. quia venditor non necesse ha-
 bet rem emptoris facere, l. 25. ff. de contrab. empt. Vult. 1. J. R.
 35. nu. 27. Et hoc verum est quoad firmitatem contractus &
 præjudicium vendentis, ut non aliter obligetur exempto, ac
 si suam rem vendidisset, arg. l. si fundum. C. de evict. ratione
 autem

autem repetitionis differt sciens emptor rei talis ab ignorante, cum hic re evictâ interesse suum à venditore consequatur, l. 6. C. de contrab. empt. ille nisi subsecuta sit evictionis stipulatio, ne quidem precium repetere possit, l. 28. & ibi gl. C. de evict. arg. l. 13. ff. de jur. dot. & per ea, quæ tradit Schon. i. disput. feud. 9. th. 97. & 98. g) l. 13. §. fin. ff. de act. empt. l. 67. l. 73. l. 76. ff. de contrab. empt. Unde venditio castrô etiam jurisdictio loco cohærens vendita censetur, Bart. in l. 29. ff. de acquir. rer. dom. Menoch. 3. præsumpt. 57. Treutl. i. disput. 28. th. 4. lit. f. h) l. 25. l. pen. §. fin. ff. de contrab. empt. & quidem ad vacuum possessionem tradendam necessariò venditorem teneri, licet se non adstrinxerit, verius est l. 2. §. 1. l. 3. §. 2. ff. de act. empt. Myns. i. obs. 53. Wesenb. in Parat. ff. de contrab. empt. num. 13. Dn. Riemer. 10. qq. jurid. 10.

THESIS IV.

Emi tamen nequeunt res sua a, res litigiosa b, feudum c, emphyteusis d & similes e: aliud est in emptione reddituum annuorum non usuraria f.

a) l. etsi 15. in fin. cum l. seq. ff. de contrab. empt. l. ei. 21. ff. de usucap. quia quod alicujus est, amplius ejus fieri nequit §. sed si 10. Institut. de legat. §. sic itaque Institut. de actionibus, nisi cum possessio aut jus aliquod, quod alteri competit, emitur l. si in emptione 34. §. pen. ff. de contrab. empt. l. si aliquam 28. ff. de acquir. poss. aut sub conditione fiat l. existimo. 61. ff. de contrab. empt. Wesenb. in Parat. ff. d. t. nu. 7. in fin. b) nec refert, ignorantem vendatur vel scienti l. 1. in pr. & passim. ff. de litig. l. 2. l. ult. C. eod. l. 1. §. ult. ff. quæ res pign. vel hypothec. l. 13. ff. fam. hercisc. l. 1. C. com. div. observato tamen hoc discrimine, ut sciens non tantùm ad redhibitionem rei compellatur, sed etiam precio privetur, quod venditor cum alia tanta quantitate fisco inferre cogitur d. l. ult. in pr. C. de litig. Ignorans v. precium cum alia tertia parte à venditore recipiat, d. l. ult. §. 1. Mejer. ad t. ff. de contrab. empt. th. 78. c) Nam Vasallus hoc feudo privatur, c. un. in pr. Wesenb. habito ergò
consi-

consilio. de prohib. feud. alien. per Frider. 2. f. 55. Borcb. tr. feud. cap. 8. nu. 35. Mynsing. 6. obs. 30. Schon. 1. disp. feud. 9. thes. 61. lit. d. quod tamen intelligunt traditione lecuta verè vel qs. licet Valallus in continenti id recuperet, Zaf. p. 10. feud. nu. 8. Schon. 1. disp. feud. 10. th. 53. d) l. 3. C. de jur. emphyt. Treutl. 1. disp. 29. th. 13. lit. e. e) Ut res Ecclesiasticæ l. jubemus 14. C. de SS. Eccles. res immobiles dotales, pr. Inst. quib. alien. licet l. un. §. 15. C. de rei uxor. act. Nov. 61. c. 1. §. 3. in fin. Prædia minorum suburbana & rustica, aliæque res, quæ servando servari possunt, l. 22. C. de administr. tut. l. 1. in pr. ff. de reb. eorum, qui sub tut. l. 10. Et t. C. de præd. minor. nisi modo à legibus præscripto vendantur, Treutl. 1. disp. 28. th. 5. lit. e. Sic jure Sax. bona avita non possunt vendi, nisi prius proximis agnatis offerantur, iiq̄e emere recusarint, Fachs. diff. 5. in fin. Reinhard. p. 1. diff. 1. Coler. dec. 15. quod hodie tantum ad descendentes restringit Nov. Elect. Sax. 31. p. 2. Dn. Foman. disp. Justin. 22. th. 8. lit. b. In genere autem verum est, quoties jus retractus competit, justum precium, imò tantum, quantum alius non fraudulenter offert, solvendum esse, Nov. Elector. Saxon. 33. p. 2. Schon. 1. disp. feud. 9. th. 106. Rober. disput. Just. 17. th. 2. & hoc jure intra annum quem uti oportere, Nov. Elect. Sax. 32. p. 2. quò effluxò tacita quædam juris remissio inducitur, adeò ut moræ purgatio non admittatur, per text. in l. fin. ff. de decret. ab ord. fac. Nam regulariter, quando à lege vel statuto certum tempus præfigitur, non admittitur moræ purgatio, quia terminus legis est peremptorius, text. in c. pia. de except. in 6. Geil. 2. obs. 19. n. 11. Myns. 3. obs. 51. Vult. 1. f. 11. n. 108. f) Sive in pecunia sive in frumento, Nov. 160. c. 1. Recess. Imp. de anno 1530. & 1548. tit. von wucherlichen Contracten Tiraq. de retract. lign. §. 1. gl. 6. nu. 15. & seqq. Covarr. 3. var. resol. 7. Geil. 2. obs. 5. n. 10. item 2. obs. 7. cum 2. seqq. Forster. 1. disp. Justin. 18. th. 7. Mejer. ad tit. ff. de contrab. empt. Diff. Hotom. 2. obs. 15. Salic. in auth. ad hac. C. de usucap.

T H E S I S . V .

*Precium in re alia quam nummo sive pecunia
a nume-*

a numerata consistere non potest b, idque certum esse oportet c.

a) Pecuniæ usus in emptione venditione propterea est commodior, quia omnes species rerum unam tantum habent æstimationem ex substantia sua: Verùm pecunia varias habet æstimationes per gradus minutissimos, non respectâ substantiâ metalli, sed publicâ auctoritate, quæ certam monetæ quantitatem determinat, eamque sic dividit, ut ex facili omnium reliquarum rerum æstimationem pecunia possis æquare, *Oldendorp. class. 4. act. 1. p. 381.* b) §. item 2. *Instit. de empt. & vend. l. 1. §. 1. in fin. ff. de contrab. empt.* unde res pro re data precium non est, atque id si fiat, non est contractus emptionis venditionis, sed permutatio aut alius contractus innominatus do ut des, *l. 1. ff. eod. l. 1. ff. de rer. permut. l. naturalis. ff. de præscript. verb. Vult. 1. J. R. 35. nu. 37.* Quod autem hîc dicitur, precium in pecunia numerata consistere debere, ita accipi debet, ut precium in pecunia numerata determinetur, in solutione siquidem benè potest res solvi pro pecunia, volente tamen venditore, non autem eo invito *l. precii C. de resc. vend. fac. l. 2. §. 1. ff. de reb. credit. Schneid. ad §. item precium. 2. n. 1.* Utrum autem res, quam meò nomine aliena pecunia comparavi, mea sit, non sine ratione ambigunt Interpp.? Meam esse verius est *l. 1. l. 8. & t. t. C. si quis alteri vel sibi. Rober. disp. Justin. 17. th. 1.* c) §. sed & certum. *Instit. de empt. & vend. l. 1. l. 6. ff. de reb. cred.* Precium verò certum est, si in conventionem exprimat, quantum sit & esse debeat, vel si non quidem illud ipsum exprimat, fiat tamen relatio ad id, ex quo certum esse possit, utputa si venditor dicat, se tanti vendere, quantum est in arca *l. hac venditio. 7. §. hujusmodi. l. si quis fundum. 37. ff. de contrab. empt. Vult. 1. J. R. 35. num. 37. Dn. Ortolph. Foman. disp. Justin. 22. th. 8. lit. c. Mejer. ad tit. ff. de contrab. empt. th. 20. Diss. gl. ad d. l. venditio. 7.* Precio autem, ejusq; quantitate in arbitrium alterius collatâ, nihil actum intelligitur, si is precium definire nolit aut non possit, *§. sed & 1. Instit. de empt. & vend.* multò verò minus emptio venditio valet, quæ in arbitrium emptoris collata, utputa

B

ta si

ra si volueris, rem tibi emptam habeto l. 35. in pr. ff. d. t. Dn.
 Hillig. in Don. enucl. lib. 13. c. 1. lit. R. Gomez. 2. var. resol. 2. n. 19.
 quia comparandi conditione in ementis vel vendentis vo-
 luntate collatâ nulla obligatio est l. 13. C. de contrab. empt. &
 in arbitrium rei conferri non debet, ut sit obstrictus l. 7. in
 pr. l. 34. §. 6. ff. d. t. l. 46. §. ult. ff. de V. O. Ab utroque igitur
 contrahentium, ut emptio venditio valeat, res designanda
 & precium certum constituendum, Vult. 1. J. R. 35. num. 40.
 Non verò in precio requiritur, ut sit justum rei que emptæ
 æquivalens, cum venditio sit, quolibet etiam precio acceden-
 te l. 16. ff. de R. J. unde etiam in precio emptionis licet con-
 trahentibus naturaliter se circumvenire, l. item. 22. §. fin. ff.
 locat. Hic enim animus est omnium vili emere, carè ven-
 dere, quod ipsum confirmat l. si voluntate. C. de resc. vend.
 Oldend. class. 4. act. 1. p. 387. Dn. Arum. exerc. Justin. 14. th. 5.
 Deceptionem autem, circumventionem & alia id genus non
 intelligi hic oportet pro fraudulento venditoris consilio, quod
 vehementer damnatur, & si interveniat, reddit contractum
 bonæ fidei nullum l. si dolo. C. de resc. vend. Verùm exaudiri
 debet deceptio, quæ re ipsa contingit, & incuria contrahen-
 tium. Dn. Arum. exerc. Just. 14. th. 5. si tamen ultra dimidium
 justii pretii alteruter contrahentium deceptus fuit, rescinditur
 emptio venditio l. 2. C. de resc. vend. Rober. disp. Justin. 17. co-
 roll. 1. Dn. Arum. exerc. Just. 14. th. 18. Trentl. 2. disp. 2. th. 9. lit. d.
 Diss. Cujac. 16. obs. 18. item 23. obs. 32. Menoch, arb. jud. cent. 1.
 cas. 88. nu. 61. in fin.

THESIS VI.

*Consensus utrinque debet esse in præsens dire-
 ctus a, liber b, verus nec simulatus c, perspicuus
 d, & quidem tam in ipsa specie, quam in materia
 rei, in emptionem venditionem principaliter dedu-
 ctæ e, non æquè in accidentibus f.*

a) Non in futurum, quia sola promissio de contractu
 emptionis:

emptionis venditionis adhuc ineundo & celebrando em-
 ptionem venditionem non facit, sed ista vel in nudi pacti ter-
 minis subsistit, neque jure civ. ullius est effectus, vel si stipu-
 lationem habeat, contractum ab emptione venditione diver-
 sum facit, cujus effectus sit, non ut res tradatur, preciumq;
 solvatur, sed ut contractus emptionis venditionis, qui non-
 dum est, fiat & ineatur, aut certè is, qui ex stipulatione tene-
 tur, si contractum inire nolit, id quod interest alterius præ-
 stet, *Vult. 1. J. R. 35. nu. 46. b) l. invitum. C. de contrab. empt.*
l. nec emerg. C. de jur. delib. unde si quis vi vel dolo inducatur,
 ut emat vel vendat, emptio venditio nulla est, *l. 1. C. de resc.*
vend. l. si fraude. C. de prescript. long. temp. arg. l. 1. ff. quod metus
caus. Dn. Arum. exerc. Justin. 14. tb. 6. Potest tamen, ut quis
 vendat, cogi vel invitus in testamento, *l. etsi 66. ff. de legat. 1.*
 vel ratione communionis, *l. Julianus 13. §. idem Celsus. ff. de*
act. empt. Vel si Respub. aut civitas aliqua prematur annonæ
 inopiâ, *l. 1. §. cura carnis. ff. de offic. prescct. urb. Bart. & alii In-*
terpp. in l. 1. C. de Episc. aud. Panorm. & cateri Canonista in c. 1.
extr. de empt. & vend. Myns. 5. obs. 27. Vel ob sævitiam domi-
 ni in servos *§. fin. Inst. de his, qui sunt sui vel alien. l. 2. ff. eod.* vel
 favore quodam speciali rei abalienatæ, *l. 2. C. de patrib. qui*
fil. distr. Mejer. ad tit. ff. de contrab. empt. tb. 32. qui casus omnes
 ita exaudiendi sunt, ut justo precio distrahantur, *l. fin. C. de*
annon. Trent. 1. disp. 28. tb. 3. lit. d. c) l. 55. ff. de contrab. empt.
l. 16. ff. de R. J. d) aliàs obscurus si sit, emptio venditio qui-
 dem valet, sed interpretatio fit contra eum, in cujus pote-
 state fuit, legem contractui apertius dicere, *l. veterib. 39. ff. de*
pact. atque ita ferè contra venditorem *l. 21. l. 33. ff. de contrab.*
empt. nonnunquam etiam contra emptorem, l. 34. ff. eodem.
Trent. 1. disp. 28. tb. 7. lit. d. e) l. 9. l. 11. ff. d. t. unde si error in-
 corpore sit, utputa si ego me fundum Cornelianum emere
 putem, tu Tulculanum te vendere, emptio nulla est, *l. in ven-*
ditionibus 9. in pr. ff. d. t. idem dicendum, si dissensus & error
 sit in substantia seu materia rei, utputa si æs pro auro ve-
 neat, plumbum pro argento *d. l. in venditionib. 9. §. inde qua-*
ritur. 2. Cum autem in materia quidem erratur, sed non
 omnimodò, emptio venditio valet, puta si quid vendatur,

inauratum pro solido aureo l. 14. ff. de contrab. empt. quam
rectè cum l. 41. in fin. ff. eod. conciliat Cujac. 2. obs. 4. f) utputa
quando erratur in nomine vel qualitate rei, de corpore verò
constet d. l. in venditionib. 9. §. 1. l. 11. §. 5. ff. de act. empt. l. 35.
§. 1. & seq. ff. de legat. 3. tenetur tamen hoc casu venditor,
quanti interest emptoris, se deceptum non esse l. si sterilis. 21.
§. quamvis ff. de act. empt.

THESIS VII.

Porro contrahitur emptio venditio inter præ-
sentes & absentes a, cum scriptura vel sine ea b,
purè vel sub conditione c, & solent ei apponi varia
pacta d, ex quibus frequentissima sunt addictio in
diem e, lex commissoria f & pactum de retroven-
dendo g.

a) Sufficit enim si vel per nuncium aut literas suam de-
clarent contrahentes consensum l. 1. §. ult. ff. de contrab. empt.
l. ult. C. si quis alt. vel sibi t. t. Inst. de oblig. ex consens. l. 2. §. 2. ff.
de O. & A. b) l. 2. ff. de contrab. empt. l. contractus. C. de fid. in-
strum. in pr. Inst. de empt. & vend. In scriptis autem celebratur
emptio, quando inter partes in principio actum est, ut inde
fieret scriptura, sive hoc additum sit, ut aliter contractus non
valeat, sive non, dummodò appareat de mente contrahen-
tium, quod noluerint obligari, priusquam scriptura perfice-
retur, Schneid. ad pr. Inst. d. t. n. 4. Et venditionis instrumen-
tum precii quantitate non expressâ nihil probat, nisi in cer-
tis quibusdam casibus, quos refert Geil. 2. obs. 13. Trent. 1. diff.
28. tb. 6. in fin. An verò vendens fundum cum juribus & perti-
nentiis, etiam authentica instrumenta ad fundum pertinen-
tia simul vendidisse censeatur, dubitant Interpretes? Aff.
Placet, cum instrumenta apud eum esse debeant, ad quem
pertinent, l. si quis §. pertinere ff. de edend. Nihil autem inter-
est hic venditoris, qui omne jus suum vendidit, retinere in-
strumenta fundi: è contrario verò emptoris interest, authen-
tica

tica penes ipsum esse, ut habeat probationem originis fundi,
 quo sc. pacto is ad autorem presentis possessoris pervenerit,
l. instrumenta in fin. & ibi Salic. C. de fideic. Coler. dec. 224. c) §.
pen. Inst. de empt. & vend. l. hac 7. in pr. ff. de contrab. empt. non
legibus improbata l. in emptione. 34. §. 1. ff. eod. quæ contra-
ctum suspendit, donec existat d. l. 7. qua existente venditio
ad tempus contractus retrahitur, l. necessario. ff. de peric.
& com. Wes. in Parat. ff. de contrab. empt. n. 10. Myns. ad §. em-
ptio. n. 2. Instit. de empt. & vend. d) de quib. t. t. C. de pact. in-
ter empt. Mejer. ad tit. ff. de contrab. empt. th. 51. & aliquot seqq.
 e) Quæ nihil aliud est, quam traditio sive collocatio rei pe-
 nes emptorem hac lege, ut si quis intra certum diem melio-
 rem conditionem attulerit, liceat venditori rem alii ex po-
 steriori venditione addicere *l. 7. l. 10. l. 11. in pr. l. 14. §. 1. &*
duob. seqq. l. 19. ff. diem addict. Dn. Hillig. in Don. enucl. lib. 16.
c. 18. lit. a. Fit a. addictio vel purè, vel conditionaliter. Purè
 hoc modo: fundus iste centum esto tibi emptus, sed ita ut
 meliore intra calendas proximas allatâ conditione ab emptio-
 ne discedatur, & tunc statim nascitur empti actio, quoniam
 fructus, accessiones, & periculum rei venditæ pertinent ad
 emptorem. Conditionalitèr autem ita fit: hæc emptio sit
 contracta, si non melior conditio afferatur intra Calendas
 proximas, quo casu actio empti non antea competit, quàm
 constet elapso die meliorem conditionem cessare. Interim
 autem res cum fructibus & periculo spectat ad venditorem
l. 1. & l. seq. ff. de in diem addict. Oldend. class. 4. act. 1. pag. 389.
 Melior conditio afferri videtur, si vel precio sit additum, vel
 solutio facilior aut maturior, vel quid utilius venditori of-
 feratur, *l. 4. §. fin. cum ll. seqq. ff. eod. Althus. 1. J. R. 32. Wes.*
in parat. ff. de in diem addict. nu. 4. Priusquam verò venditor
 secundo emptori meliorem conditionem offerenti rem ad-
 dicat, emptorem primum de eo certiore facere necesse ha-
 bet, ut si quid alius adjecit, ipse quoque si velit, plus adjice-
 re possit, *l. 7. l. 8. ff. d. t. fac. l. 35. §. ult. l. 66. §. 1. ff. de contrab.*
empt. l. 1. §. 1. ff. de act. empt. l. 1. §. 1. ff. de adilit. edict. Mejer.
ad tit. ff. de in diem addict. th. 15. f) quæ est, ut nisi intra cer-
 tum diem precium exsolvatur, & venditor rem venisse nolit,

res inempta fiat, l. 4. §. fin. l. 2. l. 3. ff. de leg. commiss. quo casu
fit restitutio rei venditæ cum perceptis fructibus & accesso-
riis d. l. 2. & d. l. 4. Althus. 1. J. R. 32. nisi emptor justas causas
probare possit, quibus impeditus sit inexplicanda ad diem
solutione, Wesenb. in par. ff. de leg. commiss. circ. pr. Commissa
autem pactio in potestate venditoris est legem commissaria-
m exercere vel precium petere, d. l. 4. & d. l. 3. Cujac. 16.
obs. 21. cum in ejus commodum & favorem hæc pactio intro-
ducta sit d. l. 2. d. l. 3. cui renunciare potest l. pen. ff. de pact.
alterâ tamen viâ electâ amplius variare nequit d. l. 4. §. elegan-
tèr. l. pen. ff. de lege commiss. quia electione jus quæritur em-
ptori, quod variatione venditoris interverti illi nequit l. apud
Aufidium. ff. de opt. leg. Wesenb. d. loc. circ. med. Oldend. class. 4.
act. 1. p. 386. g) Quando res ita distrahitur, ut oblatio quan-
docunque vel intra certa tempora præciò res restituatur l. 2.
C. de pact. inter empt. Oldend. d. loc. p. 385. Quamdiu verò
emptori precium non offertur, fructus ad emptorem perti-
nent, nec ante oblationem eosdem restituere tenetur, Myns.
6. obs. 50. & fructus tempore revenditionis pendentes inter
emptorem & venditorem pro rata temporis dividi æquum
est, Fach. 2. cont. 6. Treut. 1. disp. 28. th 10. lit. c. Hoc quoq; pactum
transit in heredes, per not. Geil. 2. obs. n. 4. & 5. & extraneo cedi
potest, Tirac. in tract. de retract. lign. §. 26. gl. 3. licet rem ipsam
non afficiat, sed tantum obligationem personalem contra
primum emptorem suppeditet l. 2. C. de pact. inter empt. Geil.
2. obs. 16. Myns. 6. obs. 69. Althus. 1. J. R. 32. Diss. Castr. in l. si cum
venderet. ff. de pignor. act. unde si ab emptore rursus sit ven-
dita, prior venditor à secundo emptore rem non vindicat, sed
datur ei tantum actio personalis adversus primum empto-
rem in id quod interest, arg. l. 4. ff. de leg. commiss. l. 16 ff. de
in diem addict. l. 7 §. 5. ff. de pact. Zas. 1. conf. 72. n. 23. Wes. conf.
39. nu. 6. Geil. 2. obs. 16. nu. 3. Myns. 6. observ. 69. Utrum verò
huic pacto 30. annis præscribatur, variant Dd? Negativa
verior, per rationes Geil. 2. obs. 18. Myns. 1. obs. 16. Rober. disput.
Justin. 9. coronid. 2. Diss. Ang. conf. 54. Felin. in rub. extr. de præ-
script. nu. 15. Roland. à Valle vol. 2. conf. 21.

THE-

T H E S I S I I X .

Eo verò sine emptio venditio fit, ut necessariæ res inter homines communicentur a, quâ postea perfectâ bonne commodum & incommodum rei venditæ ad emptorem spectat c, nec licitum est alterutri contrahentium à contractu recedere d, sed precium emptor e, rem venditor tradere cogitur f.

a) Et perpetuâ pecuniæ æstimatione difficultatibus permutationum subveniatur, *l. 1. in pr. ff. de contrab. empt. Wes. in parat. ff. eod. nu. 11.* Unde monopola rectè prohibentur *in tit. C. de monopol.* cum is, qui monopolium exercet, augendo precia rerum non solum suæ deserviat avaritiæ ac aliis noceat omnibus, verùm etiam tollat verùm permutationis & succedentis contractus emptionis & venditionis usum, *Oldend. cl. 4. act. 1. p. 381.* b) Perficitur autem emptio statim atque de precio convenit ac res certa est, *Molin. in consuet. Paris. §. 3. gl. 10. n. 2. E. Cotbman. vol. 1. cons. 4. n. 7.* Quod si de rei qualitate aut quantitate nondum constet, imperfectus est contractus, veluti si vinum certo precio ad certam quantitatem ematur, non prius erit emptum, quam fuerit gustatum & ad mensum, *Wes. in parat. ff. de peric. & commod. nu. 3.* Quod quoque procedit de reliquis rebus, quæ numero, pondere, mensura constant, ut non aliter quam si ad pensa, ad mensa, ad numerata sint, perfecta sit emptio venditio, *l. quod sepè. 35. §. in his. ff. de contrab. empt.* in quibus omnibus consuetudo loci attendenda erit *l. Impp. 71. ff. eod.* c) §. cum autem *Inst. de empt. & vend. l. 8. ff. de peric. & commod. l. 1. C. eod.* etiam si traditio nondum intervenerit. *E. Cotbman. d. loc. n. 5.* & res casu fortuito perierit *l. 5. C. d. t.* Qui n. actionem habet ad rem petendam, is rem ipsam habere videtur *l. is qui ff. de R. J.* Proinde augmentum & accessio ad emptorem spectat §. cum autem *Inst. de empt. & vend.* Ergò & periculum seu interitus *l. secundum naturam. ff. de R. J. Rober diss. Just. 17. tb. 4. Dn. Ortolph. Forman. d. sp. Just. 22. tb. 11. lit. a. Dn. Arum. Exerc. Justin. 14. tb. 3. Dn.*

Dn Petr. Theod. & Dd. communiter ad d. §. cum autem. Atque hæc omnia ita se habent, si emptione venditione purè contractâ per neutrum steterit, quo minus res interierit, alioquin utrius venditoris vel emptoris factò id contigerit, ejus erit periculum, si utriusque, emptoris, nisi venditor dolum adhibuerit. *Julianus 13. §. in his ff. de act. empt. l. illud 17. ff. de pericul. & commod.* Ex pacto tamen speciali potest omne periculum, etiam casus fortuiti, ad venditorem pertinere, *l. qui in venditione in pr. ff. d. t. qui non nisi ad custodiam tenetur, qualem bonus vir & paterfam. suis rebus adhibere solet, §. cum autem Inst. de empt. & vend. l. 5. §. 2. ff. commod. l. 23. ff. de R. J. Oldendorp. d. loc. p. 400. Vult. 1. J. R. 35. nu. 72. d)* Quia ut ab una parte non perficitur, ita nec rescinditur, ne rescripto quidem Principis *l. 3. l. 4. l. ratas. C. de rescind. vend. l. 3. ff. eod. etiam si altera pars in implendo contractu moram faciat l. ea conditione. 14. C. d. t. l. incivile. C. de rei vind. l. 8. l. 9. C. de vind. l. 8. l. 9. C. de contrab. empt. adeò etiam, ut nec jactura arrharum emptionem perfectam annihilat *l. 1. C. quand. licet ab empt. reced. Don. 13. com. 1. & ibi Dn. Hillig. in not. lit. 2. Wes. in parat. ff. de contrab. empt. Dn. Arum. exerc. Justin. 14. th. 9. Dn. Pet. Theod. ad pr. Inst. de empt. & vend. Diss. Treutl. 1. disp. 28. th. 8. lit. b. Althus. 1. J. R. 32. Myns. & Dd. communiter ad d. pr. Inst. de empt. & vend. nisi res adhuc sit integra, hoc est, si nondum res tradita aut precium numeratum sit, *l. ab emptione 58. ff. de pact. l. 2. l. 3. ff. de resc. vend. l. si dolo. C. eod. l. 1. l. 2. C. quand. licet ab emp. reced. l. Celsus 6. in fin. ff. de contrab. empt. Vult. 1. J. R. 35. nu. 74. e) l. Julianus 13. §. offerri. 8. & ibi Costal. ff. de empt. l. ult. ff. de condit. caus. dat. l. 1. ff. de rer. permut. cum sit generis debitor, nisi fidem venditor de eo habeat, *l. ut res 53. ff. de contrab. empt. l. procuratoris. §. pen. ff. de tribut. act. §. venditæ. Inst. de rer. div. Althus. 1. J. R. 32. Wes. in parat. ff. de contrab. empt. n. 12. f)* & quidem præcisè, ita ut præstando interesse non liberetur, modò tradendi facultatem habeat, *l. 11. §. 2. l. 30. ff. de act. empt. Oldend. d. loc. p. 383. Treutl. 1. disp. 28. th. 2. lit. c. Förster. 1. disp. Justin. 18. thes. 3. Dn. Arum. exerc. Just. 14. th. 2. Da. R. m. 10. qq. jurid. 9. Diss. Vaud. lib.****

lib. 1. quest. 9. Fachin. 2. contr. 30. Gæd. de contrab. & com. stip.
c. 9. conclus. 4. nu. 65. & seqq.

THE S I S IX.

Denique ex hoc contractu nascitur actio empti
& venditi a: Illa est, qua emptor ejusvè heres ad-
versus venditorem ejusque heredem soluto precio
b ad rem venditam, ejusque possessionem vacuam
c, unà cum fructibus & accessionibus, à tempore
contractus perceptis d, sibi tradendam, aut si
malit, ad interesse præstandum experitur e: Hæc
est, quâ venditor ejusvè heres f adversus emptorem
ejusvè heredes ad precium rei emptæ unà cum usuris,
nec non ad omne, quod ei præstari oportet g, conse-
quendum experitur.

a) Utraque civilis l. proinde 13. ff. de editic. editic. bonæ fi-
dei l. ex empto. 11. ff. de act. empt. §. actionum. 28. Inst. de act. per-
petua, Dd. in l. 2. C. de pact. inter empt. l. 3. C. de præscript. 30. an-
nor. Et actio ex empto tres alias actiones complectitur, actio-
nem de evictione, quâ emptor experitur adversus vendito-
rem, si non fuerit dominus rei venditæ, & res evincatur:
actionem redhibitoriam, quâ emptor agit ad rescindendum
contractum, si vendita sit res habens vitium latens: actio-
nem præscriptis verbis, si venditor pacta adjecta emptioni
non servarit, nec placitis paruerit, quo casu emptor habet
adversus venditorem actionem præscriptis verbis ad imple-
tionem pactorum, Myns. ad §. precium autem. nu. 8 Instit. de
empt. & vend. b) etsi venditor id non petierit, arg. l. 13. §. 6.
ff. de act. empt. l. 8. C. eod. Generaliter enim hic verum est,
cum primum implere debere ex sua parte contractum, qui
primum agere intendit l. quod vendidi 19. ff. de contrab. empt.
Wes. in parat. ff. de act. empt. n. 6. Cujac. 23. obs. 15. Althus. 1. J.

G

R. 32.

R. 32. Precium autem integrum solutum aut oblatum esse,
requiritur, adeò ut si unus nummus deficiat, actor depelli
possit exceptione precii non soluti, nisi fides habita sit de
precio *l. Julianus 13. §. afferri. 8. ff. de act. empt. c) l. 2. §. 1. &
ibi Bart. & Costal. l. 3. §. 2. ff. d. t. l. 8. C. d. t. l. 78. §. 1. ff. de con-
trah. empt. l. 12. C. de probat. Mynsing. 1. obs. 53. d) d. l. Julia-
nus 13. §. 10. l. pen. C. de act. empt. Geil. de pignorat. obs. 15. e) In
arbitrio siquidem emptoris positum est, utrum ad rem, an
ad interesse agere velit, idque tam contra ipsum vendito-
rem, quam contra heredem ipsius, *arg. l. 14. C. de donat. l. 49.
ff. de O. & A. Jure tamen Sax. si venditor ante traditionem
moriatur, heres ejus præcisè ad rem tradendam non tene-
tur, sed reddendo precium & solvendo interesse liberatur,
art. 9. lib. 1. & Andr. Reimb. lib. 2. p. 1. diff. 13. Coler. dec. 8. nu. 5. &
duob. seqq. ubi tamen in fine putant, hoc accipiendum de eo casu,
quo heres venditoris facultatem tradendi non habet, atq; ita nul-
la esset differentia. Solent autem illis in locis, ubi Jus Sax. vi-
get, cauti emptores curare, ut tempore venditionis filius vel
heres simul renunciaret juri suo, & de non contraveniendo
contractui semel perfecto caveat, *Treutl. 1. disp. 28. tb. 11. lit. f.
f) Modò is prius mercem seu rem venditam, si corporalis sit,
emptori reo tradiderit l. qui pendentem. 25. ff. de act. empt. Si
verò incorporalis sit, eandem cesserit, l. 3. §. 2. ff. eod. alio-
quin ab hac actione venditor exceptione rei venditæ & non
traditæ aut non cessæ repellitur, donec plenè rem tradat aut
cedat d. l. qui pendentem. 25. quâ traditione, si ipse fuit domi-
nus, dominium in emptorem, si non dominus, usucapiendi
duntaxat potestatem transfert cum evictionis cautione, quæ
loco domini securum reddit emptorem l. ex empto. 11. ff. d. t.
Wes. in parat. ff. d. t. n. 4. in fin. g) l. initio 5. C. de pact. intr. empt.
l. evictis 18. §. fin. ff. de usur. l. Julianus 13. §. 20. ff. de act. empt.
Myns. 4. obs. 65. Oldendorp. class. 4. act. 1. p. 385. Hinc quæsi-
tum est, cum statuto sive jure provinciali Sax. non valeat
hypotheca immobilium, extrajudicialiter facta, si venditor
fundi vel alterius rei immobilis acceptâ parte precii, donec
residuum solvatur, in instrumento venditionis sibi expressè
reservaverit hypothecam in re vendita, an ea valeat omisâ
solenni-***

solennitate judiciali, ita ut præferatur aliis creditoribus, quã
posteriorem hypothecam judicialem sunt consecuti? Neg.
Müller. 1. semestr. 4. Treutl. 1. disp. 28. th. 11. lit. g.

Ad Politissimum Dn. RESPONDENTEM.

Quod, prosperantis sortis actus alite,
Nec invidendâ Palladis
Correptus aurâ, non superba Cypridos
Bacchiq̃ue curas Numina,
Sed, destitutas æquitate Judicis
Quæ dereliquit antea
Terras, laboriosus Astræam colis,
Ac juris Architectonas;
Et nocte, silvis quando bestia latent
Formidolose, languida
Dulci sopore, cumq̃ue Phæbus sidera,
Veniens Eoô littore,
Fugat, revolvis omne jus Quiritium
Decemvirale, maximis
Sudoribus; nuperq̃ue præsidio Ducis,
Instar periti Scævole,
Edifferentis EMMERICI Cesarum
Leges, Respondentis vices
Studiò laboriosiore sustines,
Et explicas contractuum
Insigne membrum, quidq̃ue legis æquitas,
Vel Gentium jus suadeat,

Vel

Vel longa consuetudo, quæ regis vicem,
Et imperantis obtinet;
Perenni-pulchrum Corculum Novensilum
Sororum, & ipsius Dices
O & meorum prima pars sodalium,
HELMSTORFI, amice candide:
Inusitatâ non Camœnâ prosequar,
Præconiumque ad ætherem
Imbellis eruditionis conscius
Gratis Jambis efferam.
Quin perge perge, & liberali vindica
Manu Dicen, nostro ordini
Deam dicatam; nec tremiscas lividas,
Et seculi malas aves,
Quas imperita tollit indignatio
In proximum cælo genus:
Adoreaq; laudis, atque gloria,
Et præmiorum nobilem,
Non impotens oblivio Te proteret,
Quin & loquentur posteri,
Quorum superbis additus præconiis;
Illustre lucebis jubar.

David Breithaupt Crucisburgo-
Thuringus.

FINIS.

ULB Halle
005 132 614

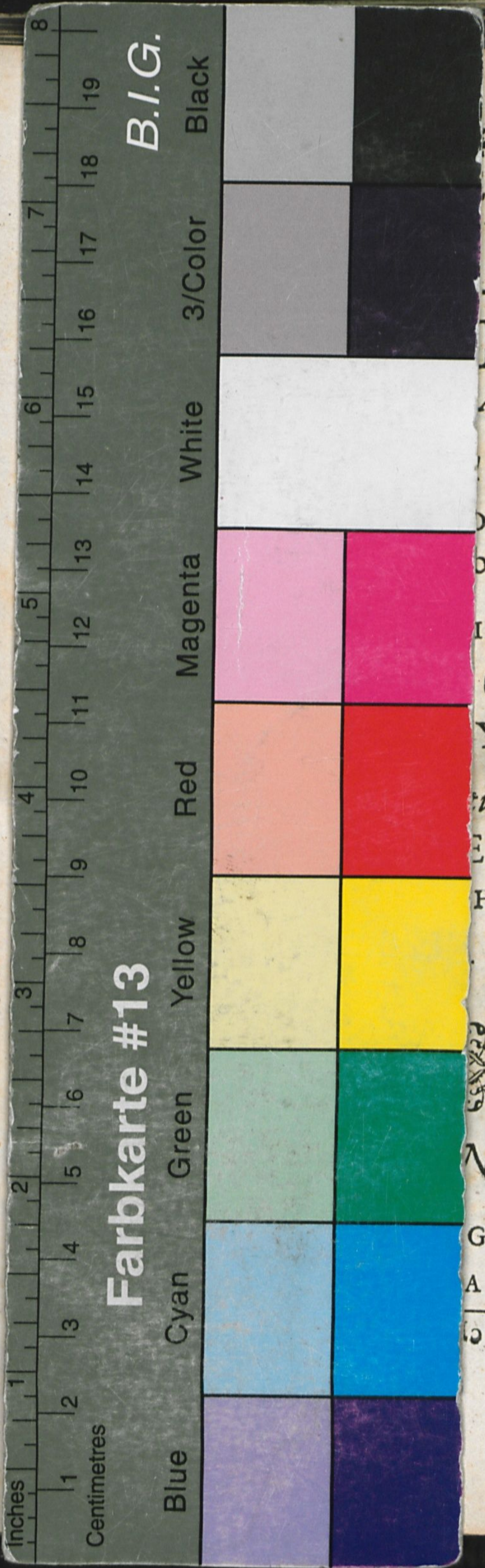
3

W 17

1618, 17 19^{9.}

IONE TIONE

ATIO,

M
obilissimi ac Amplissimi
ber. ac Illustri Saianâ,

I D E

CO Wfefferkorn YRIGETA,

tionis subjiçiet

ELMSTORFFIUS, HURINGUS.

& loco destinatis.

N Æ

GRAPH. JOHANNIS
ANNI,

MDCKVIII

